

**MINISTERUL ECONOMIEI ȘI FINANTELOR
UNITATEA DE POLITICI PUBLICE**

Nr.160058/01.08.2007

**APROB,
MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE
VARUJAN VOSGANIAN**

**PROPUN APROBAREA,
SECRETAR GENERAL
IOAN NICOLESCU**

RAPORT DE MONITORIZARE

**Privind implementarea politicii publice „Asigurarea stabilității sistemului
bancar și protejarea deponenților”**

Prezentul raport de monitorizare a fost întocmit conform structurii prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.775/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central.

1. Denumirea politicii publice:

Asigurarea stabilității sistemului bancar și protejarea deponenților

2. Instituții și departamente însărcinate cu monitorizarea politicii publice:

Ministerul Economiei și Finanțelor – Unitatea de politici publice, pe baza datelor statistice furnizate de Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar

3. Metodologia monitorizării (indicatori utilizați):

- cota contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit
- numărul instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor
- volumul contribuțiilor instituțiilor de credit la Fond
- volumul capitalurilor proprii ale Fondului
- plafonul de garantare
- volumul depozitelor garantate
- numărul deponenților garantați

4. Respectarea termenelor

Activitatea	Termen preconizat	Termen realizat
Modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.39/1996 privind înființarea și funcționarea fondului de	31 martie 2006	- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a

garantare a depozitelor în sistemul bancar, în principal prin: - scăderea cotei de contribuție la 0,2% pentru anul 2006; - scăderea cotei de contribuție la 0,1% pentru anul 2007; - începând cu anul 2008 cota contribuției anuale va fi stabilită de către Fond, cu aprobarea BNR, pentru fiecare an de plata, ea nefiind mai mare de 0,5%.		depozitelor în sistemul bancar a fost publicată în Monitorul Oficial nr.278 din 28 martie 2006 - Legea nr. 280/2006 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar a fost publicată în Monitorul Oficial nr.600 din 11 iulie 2006 și a intrat în vigoare în data de 14 iulie 2006
--	--	--

5. Costurile implementării

Implementarea politicii publice nu a necesitat alocarea de resurse financiare.

6. Descrierea desfășurării activităților cuprinse în planul de acțiune și compararea acestora cu conținutul activităților prezentat în propunerea de politici publice corespunzătoare.¹

▪ Informații generale

Schema de garantare a depozitelor constituie un instrument de sprijin indirect al supravegherii bancare, contribuind la asigurarea stabilității sistemului financiar-bancar din România și la creșterea încrederii publicului în acesta.

Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar (Fondul) a fost înființat în anul 1996 prin Ordonanța Guvernului nr.39/1996, fiind constituit ca persoană juridică de drept public.

Scopul Fondului este:

- garantarea rambursării depozitelor constituite la instituțiile de credit de către persoane fizice, persoane juridice ori entități fără personalitate juridică, potrivit condițiilor și limitelor stabilite prin legea de funcționare a Fondului;
- desfășurarea activității ca administrator special, administrator interimar ori ca lichidator al instituțiilor de credit, în cazul desemnării sale în una din aceste calități.²

¹ În prezentul raport de monitorizare s-a utilizat metoda de monitorizare cantitativă, folosind date statistice secundare furnizate de Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar

² Sursa: www.fgdb.ro

Din punctul de vedere al finanțării, în practica internațională se disting două mari tipuri de organizare a schemelor de garantare a depozitelor:

- cu finanțare ex ante - acumularea resurselor destinate plății compensațiilor (rambursării depozitelor în limita plafonului de garantare) se realizează înainte ca o instituție de credit să fie declarată în faliment
- cu finanțare ex post - resursele destinate plății compensațiilor se constituie numai după ce o instituție participantă la schema de garantare este declarată în faliment.

Între aceste două categorii se întâlnesc și formule mixte.

Majoritatea schemelor de garantare a depozitelor, inclusiv în cazul celor europene, se încadrează în categoria ex ante, categorie din care face parte și Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar.

Din punct de vedere prudential, schemele ex ante prezintă avantaje față de celelalte formule, în principal prin asigurarea prealabilă a fondurilor necesare, permițând astfel efectuarea plății rapide, fără riscuri pentru celelalte bănci, a compensațiilor în caz de faliment, și prin plata de contribuții de către toate instituțiile de credit, inclusiv de cele care intră în faliment.³

În România **resursele financiare ale Fondului** sunt reprezentate de:

- a) contribuțiile inițiale, anuale, inclusiv contribuțiile majorate și speciale ale instituțiilor de credit;
- b) încasările din recuperarea creanțelor Fondului;
- c) împrumuturi:
 - de la instituții de credit, de la societăți financiare și de la alte instituții, cu excepția Băncii Naționale a României;
 - împrumuturi obligate, prin emisiune de titluri de valoare ale Fondului;
- d) alte resurse - donații, sponsorizări, asistență financiară;
- e) venituri din investirea resurselor financiare disponibile;
- f) alte venituri, stabilite conform legii.

Resursele financiare ale Fondului pot fi investite în titluri de stat, titluri garantate de stat, precum și în depozite la termen, certificate de depozit și alte instrumente financiare ale instituțiilor de credit în condițiile respectării strategiei de plasamente aprobate de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României, strategie care are ca obiective principale minimizarea riscurilor și lichiditatea plasamentelor, iar ca obiectiv complementar randamentul acestora. Începând cu 01.01.2007, data aderării României la Uniunea Europeană, Fondul poate face plasamente și în titluri de stat emise de statele membre ale Uniunii Europene, titluri emise de băncile centrale ale acestora, precum și în titluri emise de Trezoreria Statelor Unite ale Americii.

³Sursa: Nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar

▪ Scurt istoric

La solicitarea Asociației Române a Băncilor, s-a pus în discuție reducerea contribuției anuale la un nivel optim având în vedere stabilitatea în prezent și în perspectiva următorilor ani a sistemului bancar, punct de vedere agreat și de Banca Națională a României care, în ședința Consiliului de administrație din 25 august 2005, a hotărât ca Fondul să analizeze posibilitatea reducerii nivelului contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestei cerințe, Fondul a fost inclus în cadrul Programului „Convergență”, program aflat sub egida Băncii Mondiale și în cadrul căruia Fondul a solicitat asistență în vederea determinării nivelului optim al cotei contribuției anuale a instituțiilor de credit, precum și al raportului dintre resursele financiare necesare ale acestuia și suma totală a depozitelor garantate aflate în evidența instituțiilor de credit participante la schema de garantare.

Ca urmare a studiului întreprins și recomandărilor făcute de echipa de experți străini, s-a recomandat Fondului schimbarea politicii de finanțare, în sensul implementării unei **formule mixte** care presupune

- reducerea contribuțiilor anuale la un nivel optim, concomitent cu
- completarea finanțării acestuia prin linii de credit stand-by acordate anual, în lei, Fondului de instituțiile de credit autorizate să funcționeze în România, participante la Fond, proporțional cu cota fiecărei instituții de credit deținută în volumul total al depozitelor din categoria celor garantate în condițiile stabilite de lege, raportate Fondului la data de 31 decembrie a anului precedent celui în care se încheie convențiile de credit. (Tragerile din liniile de credit se efectuează, în conformitate cu prevederile din convențiile privind creditele stand-by, numai în cazul necesității completării resurselor financiare proprii ale Fondului în situația falimentului unei instituții de credit.)

În baza studiului elaborat, s-a propus ca pentru anul 2006, având în vedere resursele financiare ale Fondului, nivelul liniilor de credit stand-by să fie echivalentul în lei al sumei de 150 milioane euro, iar cota de contribuție să fie de 0,2% (față de 0,4%, cât era prevăzut pentru anul 2006) din soldul total, în echivalent lei, reprezentând totalitatea depozitelor din categoria celor garantate în condițiile stabilite de lege aflate în evidența instituțiilor de credit la 31 decembrie 2005.

Cu privire la contribuțiile anuale care trebuiau plătite Fondului pentru anul 2007, acestea s-au calculat aplicând cota de 0,1% la baza de calcul a contribuției, iar începând cu anul 2008, cota contribuției anuale s-a convenit să fie stabilită de către Fond, cu aprobarea Băncii Naționale a României, pentru fiecare an de plată și să fie comunicată instituțiilor de credit până cel târziu la sfârșitul lunii februarie a anului de plată, cota contribuției anuale neputând depăși nivelul maxim de 0,5%.

▪ Acțiuni întreprinse

Conform planului de acțiune, a fost aprobată **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.280/2006.**

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2006 a concretizat propunerile cuprinse în studiul Programului „Convergență” (program aflat sub egida Băncii Mondiale), așa cum au fost ele menționate anterior (pagina 4).

Cota contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit a avut un trend descendent în ultimii 5 ani:

- 2003-2004: 0,8%
- 2005: 0,5%
- 2006: 0,2%
- 2007: 0,1%
- 2008: stabilită de către Fond pentru fiecare an de plată, cu aprobarea Băncii Naționale a României, în limita maximă de 0,5%

Ca o consecință directă a reducerii cotei contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit, **evoluția contribuțiilor instituțiilor de credit** la Fond indică de asemenea un trend descendent în ultimii 3 ani, în timp ce resursele financiare ale Fondului au fost completate prin creșterea constantă a **capitalurilor proprii ale Fondului** în ultimii 5 ani.

	2003	2004	2005	2006	30.04.2007
Contribuțiile instituțiilor de credit la Fond (mil. lei)	116,2	132,6	159,6	104,9	66,5
Capitalurile proprii ale Fondului (mii lei)	282,3	381,3	536,0	685,3	766,9

▪ Instituții de credit participante la schema de garantare a depozitelor

Instituțiile de credit autorizate de către Banca Națională a României să primească depozite de la public au obligația să participe la constituirea resurselor financiare ale Fondului prin plata de contribuții anuale și, dacă este cazul, de contribuții anuale majorate ori speciale în vederea efectuării plăților sub forma compensațiilor către deponenți, potrivit condițiilor și limitelor stabilite prin lege, în situația intrării în faliment a unei instituții de credit.

Excepție fac, începând cu data aderării României la Uniunea Europeană, sucursalele din România ale instituțiilor de credit având sediul în state membre ale Uniunii Europene.

Evoluția numărului instituțiilor de credit participante la schema de garantare a depozitelor:

	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.03.2007
Total instituții de credit participante la schema de garantare a depozitelor, din care :	38	39	40	38	33
- bănci, persoane juridice române	29	31	33	31	31
- sucursale ale băncilor străine	8	7	6	6	1
- cooperative de credit – case centrale*	1	1	1	1	1

*CREDITCOOP – Casa Centrală

▪ Garantarea depozitelor

Fondul garantează depozitele deținute de rezidenți și nerezidenți, în lei sau în valută convertibilă, inclusiv dobânda datorată. În cazul în care pentru o instituție de credit s-a deschis procedura falimentului, Fondul plătește compensații deponenților garantați ai acelei instituții în limita plafonului de garantare, indiferent de moneda de constituire a depozitului ori de numărul depozitelor.

Plata compensațiilor se face în termen de 3 luni de la data deschiderii procedurii falimentului instituției de credit. Fondul poate plăti compensații și după acest termen, dar nu mai târziu de 3 ani de la data începerii efectuării plăților.

Evoluția plafonului de garantare :

- Semestrul I 2003 : 11.846,9 lei (aproximativ 3.244 euro)⁴

⁴ Până la intrarea în vigoare a Legii nr.178/2004 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, respectiv 1 iulie 2004, plafonul de garantare era exprimat în lei și modificat semestrial prin indexarea acestuia cu indicii de prețuri de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.

Începând cu semestrul II 2004, plafonul de garantare a fost exprimat în euro și a cunoscut o creștere graduală până la nivelul minim stipulat de Directiva 94/19/CE a Parlamentului European și Consiliului Uniunii Europene privind schemele de garantare a depozitelor, respectiv 20.000 euro. Astfel, pentru perioada 2003 (semestrul I) – 2004 (semestrul I), s-a calculat și echivalentul în euro al plafonului de garantare, folosind un curs mediu de schimb al perioadei, potrivit datelor preluate de pe site-ul Băncii Naționale a României.

- Semestrul II 2003 : 12.522,2 lei (aproximativ 3.245 euro)
- Semestrul I 2004 : 13.524,0 lei (aproximativ 3.329 euro)
- Semestrul II 2004 : 6.000 euro
- 2005 : 10.000 euro
- 2006 : 15.000 euro
- 2007 : 20.000 euro

Echivalentul în lei al plafonului de garantare și al depozitelor în valută se calculează la data indisponibilizării depozitelor, respectiv la data deschiderii procedurii falimentului, prin utilizarea cursurilor de schimb valutar pentru valutele respective, cursuri comunicate de Banca Națională a României pentru această dată.

Suma totală a obligației unei instituții de credit față de un deponent se stabilește prin însumarea tuturor depozitelor deținute de acesta, inclusiv a dobânzii datorate și neplătite la data stabilirii indisponibilității depozitelor.

Evoluția depozitelor garantate și a numărului deponenților garantați (persoane fizice și persoane juridice) indică o creștere constantă în ultimii 5 ani, indicând faptul că reducerea cotei contribuțiilor anuale ale instituțiilor de credit nu a avut impact negativ asupra celor 2 indicatori măsurați :

	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.03.2007
Volumul total al depozitelor garantate (mil. lei), din care:	18.226	31.320,7	44.326,1	69.686,5	71.845,7
- depozitele garantate ale persoanelor fizice (mil. lei)	18.226	23.516,5	30.550,9	45.860,2	47.641,2
- depozitele garantate ale persoanelor juridice (mil. lei)	-	7.804,2	13.775,2	23.826,3	24.204,5
Numărul deponenților garantați, din care:	7.927.919	9.949.984	12.030.837	15.846.302	16.329.853
- persoane fizice	7.927.919	9.441.138	11.177.311	15.027.380	15.522.670
- persoane juridice ⁵	-	508.846	853.526	818.922	807.183

⁵ Persoanele juridice au intrat în sfera de garantare a Fondului începând cu 1 iulie 2004, în baza Legii nr.178/2004 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

Concluzii

- Reducerea cotei de contribuție a avut **efecte pozitive** în sensul:
 - reducerii efortului financiar al instituțiilor de credit participante la Fondul de garantare a depozitelor, cu consecințe favorabile în procesul de economisire, prin diminuarea costurilor aferente operațiunilor desfășurate de instituțiile de credit, respectiv posibilitatea creșterii dobânzilor bonificate de acestea pentru depozitele atrase;
 - sporirii sumelor aferente impozitelor datorate de instituțiile de credit (având în vedere că, potrivit prevederilor legale, contribuțiile anuale plătite de instituțiile de credit sunt recunoscute drept cheltuieli deductibile din punct de vedere fiscal, prin reducerea acestora s-a înregistrat o influență pozitivă din punct de vedere fiscal).
- Sistemul de reglementare în domeniul asigurării stabilității sistemului bancar și protejarea deponenților din România este integral aliniat celorlalte state ale Uniunii Europene.

7. Întârzieri, neconcordanțe, depășiri de buget (motivații)

Nu s-au înregistrat.

8. Recomandări.

Recomandăm implementarea în continuare a politicii publice existente în acest domeniu, și anume, începând cu anul 2008, stabilirea cotizației instituțiilor de credit să fie făcută de către Fond pentru fiecare an de plată, cu aprobarea Băncii Naționale a României, în limita maximă de 0,5%

Difuzare:

Prezentul raport de monitorizare a fost transmis, în vederea formulării de observații și propuneri următoarelor instituții:

- Fondului de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar (care nu a avut obiecțiuni)
- Băncii Naționale a României – Direcția reglementare și autorizare (nu s-a primit răspuns).

După aprobare, raportul va fi transmis:

- Ministerului Economiei și Finanțelor - Direcția generală de Trezorerie și datorie publică;
- Secretariatului General al Guvernului - Direcția Politici Publice.

**MANAGER PUBLIC
MIHAELA NEDELCU**